

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 124 • ŞUBAT 2007

4.00 YTL

- *Türkiye'nin enerji kavşağı*
- *Küresel likidite bolluğu riski arttırdı*
- *Mevduat dövizle yöneldi*
- *Otomobil satışları geriledi*

Ekonomik Rapor

Sahibi
Mehmet TİMUR

Genel Yayın Yönetmeni
Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMÖB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Adres

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Gurup Matbaacılık A.Ş.
İstanbul Yolu Trafo Karşısı
Varlık/ANKARA
(0.312) 384 73 44

Basım Tarihi : 08 Şubat 2007

Basım Yeri : Ankara

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Ocak ayı ve kayıplar

2007 yılına iki acı olayla başladık. Gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesi, hepimizi derinden sarstı. Bu cinayet, tüm insanlara ve ülkeyi yönetenlere önemli dersler verdi.

Umarım bu dersi başta ülkeyi yönetenler olmak üzere herkes almıştır.

Ülkemize gerek gazeteci, gerek yönetici, gerekse siyasetçi olarak büyük hizmetler vermiş olan saygın insan İsmail Cem'i de yine geçtiğimiz ay kaybettik. Yakalandığı amansız hastalık onu erken yaşta aramızdan ayırdı.

Ocak ayında bir büyük kaybımız daha oldu. Bu kez bir insanı kaybetmedik. Ülkemizin ticaret hayatına çağdaş bir yaklaşım getirecek olan, Türk Ticaret Kanunu tasarısını adeta kurban verdik.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nda bulunan tasarı, Komisyon Başkanı Köksal Toptan'ın açıklamasıyla seçimden sonraya bırakıldı. Yani diğer bir ifadeyle, ticaret hayatına çağdaş bir düzenleme getirecek yasa tasarısı geleceği belirsiz hale geldi.

Yeni Türk Ticaret Kanun tasarısının, geneli üzerinde uzun çalışmalar sonucunda mutabakat sağlandı. 1535 madde içerisinde sadece 15-20 maddede mutabakat oluşmamıştır. Gösterilecek özveriyle bu maddelerde de uzlaşma sağlanabilir.

Henüz çok geç olmadan, ülkemizin ticari hayatına, sermaye birikimine, yönetim anlayışına ve şeffaflığına büyük katkılar yapacak olan bu düzenleme, TBMM gündemine alınarak biran önce yasallaştırılmalıdır.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

Türkiye'nin enerji kavşağı

Türkiye geleceğe yönelik enerji stratejisinde bir kavşak noktasında bulunuyor. Hükümet nükleer enerjiden yana tavır koyarken, bir çok sivil toplum kuruluşu buna karşı çıkıyor. Nükleer enerjiye karşı çıkanlar, Türkiye'nin önceliğinin, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji olduğu görüşünde.

Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Enerji Satışına İlişkin Kanun Tasarısı", sivil toplum kuruluşlarının karşı çıkışına rağmen TBMM Çevre Komisyonu tarafından kabul edildi. Tasarı yasalaştığı takdirde hükümete nükleer enerji tesisleri kurulması için yetki verecek.

TBMM Çevre Komisyonu tarafından kabul edilen Tasarı nükleer enerjinin bir gereklilik olduğu görüşünde. Tasarının gerekçesinde, "1974'te ortaya çıkan petrol krizinden sonra dünyada enerjinin pahalı olarak elde edilmesi, elektrik üretiminde kullanılan yakıtlar arasında ilk sırada yer alan fosil yakıtların zamanla tükenmesi ve karbondioksit gazı emisyonuna bağlı olarak atmosfer üzerinde sera etki-

si oluşması, bunun yanında elektrik enerjisi üretiminde karşılaşılan kaynak kısıtlılığı ve mevcut teknolojilerin günümüzde ulaştığı nokta, enerji ihtiyacının karşılanması ve sürekliliğin sağlanması için doğru ve etkin bir enerji politikasının oluşturulması ve idaresini gerekli kılmaktadır.

Nükleer teknoloji, dünyanın elektrik gereksiniminin yüzde 17'sini karşılamının yanı sıra, tıpta, askeri alanda, AR-GE çalışmalarında ve endüstride kullanılan birçok izotopun üretilmesinde başvurulan bir teknolojidir. Nitekim ülkemizde de, elektrik enerjisi üretimi dışında bir çok alanda nükleer teknoloji-den yaygın olarak faydalanılmaktadır.

Günümüzde gelişmiş ve gelişmek-

te olan ülkelerde nükleer enerji kaynakları, elektrik enerjisi üretiminde yaygın olarak kullanılmaktadır. Halihazırda 30 ülkede 441 adet nükleer tesis bulunmaktadır ve dünya nükleer enerji üretiminin yüzde 80'i OECD ülkelerinde gerçekleşmektedir. Bunun yanı sıra, 12 ülkede 27 tesisin inşası da devam etmektedir.

Ülkemiz; hidrolik, rüzgar, güneş ve jeotermal kaynaklar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının yanında kömür açısından elektrik üretimine ve dolayısıyla ülkemiz ekonomisine kazandırılmayı bekleyen zengin yerli kaynaklara sahiptir. Bununla birlikte, söz konusu kaynakların tamamı enerji üretimi amacıyla değerlendirilse bile, mevcut yerli kaynaklarla orta ve uzun dönemde artan elektrik enerjisi talebini kar-

şılamak zorlaşacaktır. Termik santrallerin çevre üzerindeki etkilerine karşı dünyada giderek artan hassasiyet dikkate alındığında, elektrik üretim verimliliği yüksek, sera gazı emisyonu oldukça düşük nükleer güç santrallerinin kurulması bir zorunluluk haline gelecektir.”

Nükleer enerji santrali kurulmasına karşı çıkanların başında TEMA Vakfı geliyor. TEMA'ya göre, “Türkiye'nin enerjide bir karar vermesi gereken sürece çoktan girilmiştir ve zaman geçmektedir. Yerli ancak yenilenebilir enerjiye önem vermek ve hızla arttırmak gerekmektedir. Enerjiden elde edilen verimin artırılması da yakıtlardan kaynaklanan sorunların çözülmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Şu andaki küresel enerji sistemi bir tuzak oluşturmaktadır. Kamu ve çevre sağlığını tehdit ettiği gibi gelişmekte olan ülke ekonomilerinin yatırımlarını verimsiz teknolojilere bağlamasını sağlayarak bu ülkeleri finansal olarak da yıkıma götürmektedir. Gelecekteki enerji talebi öngörülerini bu eski teknolojilere göre oluşturulduğunda, yakıt gereksinimleri genellikle olduğundan çok daha fazla olarak ortaya çıkmakta ve dolayısıyla tesis kapasiteleri üzerinde çok fazla durulmaktadır. Ancak, fabrikalar, arabalar, buzdolapları ve aydınlatma daha verimli oldukça bu yeni kapasitenin çoğunun gereksiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Türkiye de ekonomisinin bütün sektörlerinde daha fazla enerji verimliliği potansiyelini değerlendirmeden abartılmış enerji talebi öngörülerine dayalı mega-enerji yatırımlarına yönelirse

bu tuzağa yakalanabilir. Ancak Türkiye bu tuzaktan verimlilik ve yenilenebilir kaynaklara ağırlık veren, fosil yakıtlara bağımlılığı azaltan bir enerji stratejisi geliştirme yoluyla kurtulabilir.” görüşünde.

Avrupa Birliği'nde uzun vadeli enerji politikalarını belirlemek üzere bir çalışma içerisine girdi. Aralık 2005 tarihinde İngiltere/Hampton Court'ta bir araya gelen AB liderleri AB'nin enerji konusunda ortak bir yaklaşım ve tek bir sese sahip olması gereğini vurgulamış, AB Komisyonu'ndan bu yönde bir çalışma yapmasını istemişti. Bunun üzerine Komisyon'un Mart 2006 tarihinde yayınladığı Enerji Yeşil Kitabı ile birlikte Avrupa enerji politikasının geleceği üzerine tartışmalar başlatılmış oldu.

Avrupa Enerji Politikası'nın temelini oluşturmak üzere hazırlanan Yeşil Kitap'la ilgili öneri ve görüşler Komisyon tarafından incelenerek, AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'na sunulmak üzere bir rapor haline getirildi. Bildirge halinde yayınlanan rapor hazırlanacak olan bir dizi önlem planına ve stratejiye katkı sağlamayı hedefliyor. Enerjinin sürdürülebilir olması gerektiği belirtilen bildirgede AB'nin enerji ithalatına büyük ölçüde bağımlı olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, enerji tedariki güvenliğinin büyük önem taşıdığı vurgulanıyor. Oluşturulacak enerji politikasının AB'nin rekabet gücüne katkıda bulunması gerektiği de altı çizilen konular arasında yer alıyor.

Avrupa enerji politikasının iklim

değişikliğiyle mücadele, istihdam artışı ve ekonomik büyüme, AB'nin enerji ithalatına olan bağımlılığının sınırlandırılması ve ayrıca AB'nin kendi enerji tüketiminden kaynaklanan sera gazı salınımının 2020 yılına kadar %20 oranında azaltılması hedeflerine sadık kalması amaçlanıyor. Bu hedefin yakalanması için önümüzdeki 13 yıllık dönemde AB'nin kullandığı enerjiden kaynaklanan karbondioksit miktarının en az %20 oranında azalması; bunu sağlamak için de enerji kullanımında verimlilik artışı sağlanarak, karbondioksit salınımını azaltacak bir dönüşüm içine girilmesi gerekecek. Bu, AB'nin küresel anlamda yeni bir sanayi devriminin öncülüğünü yapması anlamına geliyor.

Avrupa Birliği'nin enerji politikalarının geleceğini belirleyecek Yeşil Kitabı, nükleer enerji konusunda kararı ülkelere bırakıyor. Kitabın, nükleer enerjinin geleceği başlıklı bölümü şöyle; UEA dünya çapında 2005 yılında 368 GW olarak gerçekleşen nükleer kaynaklı elektrik üretiminin 2030 yılında 416 GW'a çıkacağını tahmin etmektedir. Komisyon AB'de ortak bir nükleer güvenlik anlayışının ve yeni güvenlik kurallarını belirlemek amacıyla çalışacak yüksek düzeyde bir kurul oluşturulmasını önermektedir. Üye ülkeler elektrik ihtiyaçlarını nükleer kaynaklı olarak üretme konusunda tercihlerini kendileri yapacaklar. Nükleer enerji yönünde seçimini yapan üye ülkelerin en yüksek güvenlik standartlarına uyması gerekecektir.

Enerjideki Değişim

Günümüzün en kritik konularının başında enerji geliyor. Küresel ısınmayla birlikte tüm dünya alternatif enerji kaynaklarıyla stratejiler geliştirmeye yoğunlaştı. Petrol fiyatlarındaki yükseliş ve seviye bu arayışları daha da hızlandırdı.

Yaşanan bir çok gelişme enerjiyi gündemimizin temel konularının başına yerleştirdi. Sera gazı etkisi, petrol fiyatlarının yüksek seviyesi, jeopolitik gelişmeler enerji konusunda yeni arayış ve çalışmalara hız katan unsurların başında yer alıyor. OECD Genel Sekreteri Angel Gurría bu gelişmeler ışığında enerji değişimini değerlendirdi. Gurría'ya göre enerji konusu çok uzun süreli olarak birinci öncelik olma özelliğini koruyacak. Angel Gurría'nın konuya ilişkin makalesi şöyle; Enerji, yaşanan gelişmelerle birlikte ve haklı olarak politik ajandamızın en üstüne yerleşti. Öncelikle, son aylarda biraz yavaşlamış olsa da tarihindeki en üst seviyesinde olan petrol fiyatları bu sebeplerin başında yer alıyor. Petrol fiyatları-

nın yükselmesi hem ülke ekonomilerini, hem üreticileri hem de tüketicileri çok yakından etkiledi.

İkinci olarak, petrol ve gaz akışını olumsuz etkileyen çatışma ve jeopolitik belirsizlikler enerjide arzın güvenliğini tehlikeye attı.

Fakat, enerji konusunda alarmların çalmasının asıl sebebi olan küresel ısınma. Ulaşım ve enerji üretme yöntemlerinin sebep olduğu sera etkisi sorunundan kullanılan enerji kaynaklarının kısmi olarak sorumlu olduğunu hepimiz biliyoruz.

Enerji, büyüme ve gelişmenin atardamarı olarak eşi olmayan bir küreselleşme sorunu. Gelecek 25 yıl içinde yeni enerji talebinin yüzde 70'inden fazlası gelişmekte olan ülkelerden gelecek. Bu tale-

bin üçte biri Çin'den kaynaklanacak. Fakat, gelişmiş ülkelerdeki ekonomik faaliyetler emisyonların en büyük kaynağı olmaya devam edecek. Dünyamız için planlanan yeni enerji stratejileri, uluslararası işbirliğine ihtiyaç duyacak.

İngiltere hükümeti tarafından hazırlanan yeni bir rapora göre, eğer iklim değişikliği kontrol edilmeye devam edilirse, Dünya GSYİH'sına yüzde 5 ila 20 arasında yük getirebilir. Buna karşın, raporda bu durumu düzeltmek için sadece GSYİH'sının yüzde 1'ini harcamanın yeterli olacağı bildiriliyor. OECD'nin kardeş kuruluşlarından biri olan Uluslararası Enerji Ajansı'nın son yayınlarından Dünya Enerji Görünümü adlı yayınında da mevcut enerji eğiliminin devam ettirilmesi halinde yaşanacak tehli-

keler hakkında uyarılarda bulunuyor ve farklı enerji politikası senaryoları üzerinde durulması belirtiliyor.

Kesin rakamlar konusunda farklılıklar olsa da görevimiz aynı. Uluslararası Enerji Ajansı'nın belirttiği gibi, küresel enerji konumumuz oldukça kırılgan, pis ve pahalı. OECD ve Uluslararası Enerji Ajansı'nın çalışmasının gösterdiği üzere, enerjiyi daha akıllı, temiz ve uygun maliyetli yapabilmek için araçlara sahibiz. Yeni stratejiler, ancak daha fazla beklemeden başlanabilirse fırsat yaratabilecek.

Seçenekleri araştırmak, otomotiv endüstrisi, nükleer enerji, piyasalar, vergilendirme ve düzenlemeler konusundaki tartışmaları şiddetlendiriyor. Yenilenebilir enerji teknolojileri üzerinde bir heyecan mevcut ve bu sadece bunun sağlayacağı imkanlardan kaynaklanmıyor.

Argümanları dinlemek ve gerçekleri ayırt etmek OECD'nin temel görevlerinden biri, böylece OECD hükümetlere nasıl ileri gidecekleri konusunda yardım edilebilir. OECD'nin tüm taraflara verdiği mesaj basit: yenilenebilir enerji her yerde deva bir şey değildir, bundan fazlasıdır. Fosil yakıtlarla yürütülen işler tek seçenek değil. En akıllıca çözüm, iyi teknolojilere dayanan bir enerji karışımıdır ve tüm bunların üzerinde muazzam verimlilikler.

Yeni bir enerji yaklaşımına dikkat çekmek, zaten dikkate alınmış politikaların uygulanmaya konduğu

anlamına geldiği için, gerçekçi bir ilerlemedir. Enerjiye olan talep artmakta ve bu nedenle, ister petrol ve gaz, ister karbon tutulması, nükleer güç, biyokütle, rüzgar veya güneş olsun tüm enerji kaynakları dahil edilmelidir.

Kömürü ele alalım. Kömür, enerji üretimde en fazla karbon yayan yakıt olmasına rağmen en çok bulunan enerji kaynağıdır. Kömür dünyada en çok Çin'de kullanılıyor ve aynı zamanda ABD ve Almanya'da elektrik üretimde kullanılan en temel yakıt. Kömürün kullanılması artmaya devam ediyor. Yeni kömür jeneratörlerinin, emisyonu düşürmek ve verimliliği artırmak için karbon tutucu teknolojilerle donatılması gelecekte önemli olacaktır.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın alternatif politika senaryolarına göre alınacak üretimde verimliliği artırma politikaları ve enerji kullanımı önlemleri, karbondioksit emisyonunun yüzde 80'inin azaltılmasına karşılık gelmekte.

Etkim mali politikalar kurmak önemli bir adımdır. Vergilerin enerji tüketimini disipline edebileceğini hepimiz biliyoruz. Ancak, zaten OECD alanındaki çevre ile ilgili vergilerin büyük bir bölümüne, enerji ürünleri ve motorlu araçlar karşılık geliyor. Eğer enerji ve motorlu araçlar sanayine tanınan muafiyetler daha iyi kontrol edilmiş olsaydı, bu vergilerin verimliliği daha da artırılabilirdi. Sübvansiyonlar, piyasaları bozmayı ya da korumayı değil, daha temiz enerji

icatlarını ve uygulamalarını hedef almalı.

Hükümetler, değişimi teşvik eden ve yeni enerji modellerini destekleyen bir iş çevresi sağlamalı. Bunlar, araştırmalar fon sağlamada ve uygulamada yenilik yanlısı olmalı ve tüm enerji piyasalarında rekabeti desteklemeli. Hükümetler, örneğin daha temiz ulaşım sözleşmeleri gibi, kendi tedarik sağlama uygulamalarında başı çekmeli. Karbon ticaretinin işlemesine müsaade edilmeli.

Hükümetler ayrıca, sanayi için bina kurma, standartları ve enerji şartları kurarak da başı çekebilir. Bu standartlar, bina izolasyonu, ısıtması, aydınlatması ya da ulaşımında, enerji tedarikçileri arasında piyasa fırsatlarını desteklerken, iş dünyası ve haneler arasında efektif enerji-alışkanlıklarını teşvik eder. Pek çok girişim ulusal veya yerel odaklı olacak fakat küresel bir etkisi olacak. Doymak bilmez enerji açlığımızın yan etkilerini çözmeye odaklandığımızda, 1.6 milyon insanın elektriği bile olmadığını aklımızdan çıkarmayalım. Her yıl çoğu kadın ve çocuk olmak üzere bir milyondan fazla insan, yetersiz pişirme aletlerinden kaynaklanan duman nedeniyle ölüyor. Gelişmekte olan ülkelere modern enerji sistemleri getirmek ve yaşam kurtarmak için daha fazla şey yapılmalı.

Değişim için politik isteğimiz var mı? Harekete geçme zamanı hızla geçiyor, çünkü zaman bizim tarafımızda değil.

Yeni yükselen piyasa ekonomilerine sermaye akışı sürecek

Sermaye akışının süreceği beklentisi, özellikle TCMB için iyi haber, zira böylece döviz kurlarını ve enflasyonu yukarı itecek bir dış baskı oluşmayacak, YTL aşırı değerli konumunu sürdürebilecek, TCMB para politikasını daha da sıkılaştırma, dünyada en yüksek reel faizleri ödemekte olan ülkemizde faiz hadlerini daha da yükseltme zorunda kalmayacak.

60 ülkede 300'den fazla üye finans kuruluşunun küresel düzeydeki birliği olan Uluslararası Finans Enstitüsü tarafından Ocak ayı içinde yayınlanmış olan son rapora göre yeni yükselen piyasa ekonomilerine olan yüksek sermaye akışı 2007 yılında da sürecek. Enstitü yükselen piyasa ekonomilerine, 2005 yılında 509 milyar dolar, 2006 yılında 502 milyar dolar olarak gerçekleşen sermaye akışının, biraz yavaşlamakla beraber, bu yıl da yüksek hacimde devam edeceği ve 470 milyar dolar

olarak gerçekleşeceği tahmininde bulunurken, doğrudan yatırım hacminin daha da genişleyerek 2006 yılına ilişkin 185 milyar dolardan, 2007 yılında 211 milyar dolara yükselmesini bekliyor.

Uluslararası Finans Enstitüsü (UFE) 2006 yılında yeni yükselen ekonomilere yönelik net ticari banka kredilerinin 140 milyar doları aştığını belirtiyor, ancak bu rakamın 2007 yılında daralarak takriben 100 milyar dolar düzeyinde gerçekleşeceği tahmininde bulunuyor. UFE Yönetim Kurulu Başkanı Dr.

Josef Ackerman yeni yükselen piyasa ekonomilerine aktığı gözlemlenen önemli hacimdeki sermayenin, hem bu ülkelerin çoğunda makroekonomik temel göstergelerdeki iyileşmeyi hem küresel likiditenin yüksek düzeyini yansıttığını ifade ediyor.

UFE Raporu, sermaye akışındaki hızlı genişlemeye sadece makroekonomik göstergelerdeki iyileşmelerle, olumlu küresel ekonomik koşulların yol açmadığını, 'hedge' ve 'emeklilik fonları' dahil çok sayıda kurumsal yatırımcı kuruluşun

da geleneksel yatırımcılar arasında yer almasının, sermaye miktarının büyümesine ve varlık fiyatlarının yükselmesine katkıda bulunduğunu belirtiyor.

Doğrudan yatırımlar içinde en büyük payı 50 milyar doları aşan bir tutarla Çin alıyor. Doğrudan yatırım şeklinde yabancı sermayenin aktığı bölgeler içinde Asya-Pasifik bölgesi başı çekerken, başta Brezilya ve Meksika olmak üzere Latin Amerika ile Avrupa dikkat çekiyor. Enstitü Özellikle Türkiye ve Rusya olmak üzere Avrupa'ya olan doğrudan sermaye yatırımlarında önemli bir artış bekliyor.

Rapor 2007 yılı içinde doğrudan yatırım şeklinde sermaye akışının artmasının beklenmediği tek bölgenin Asya-Pasifik bölgesi olduğunu belirtiyor, bununla beraber Hindistan'a yönelik doğrudan sermaye yatırım tutarının 2006 yılındaki 6.5 milyar dolar düzeyinden 2007 yılında 8 milyar dolara yükseleceği tahmininde bulunuyor.

UFE Raporuna göre, Merkezi ve Doğu Avrupa ile Türkiye'ye geçtiğimiz yıl 67 milyar dolar olarak gerçekleşen doğrudan sermaye yatırımının 2007 yılında 70 milyar dolara yükselmesi bekleniliyor. (Ocak-Kasım 2006 döneminde Türkiye'ye gelen net doğrudan sermaye 17 294 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir) UFE, Türkiye'de, 2006 yılının rekor düzeydeki yoğun özelleştirme faaliyetinden kazanılan ivmenin 2007 yılında da devam edeceği ve yaklaşık aynı düzeyde 22 milyar dolar tutarında doğrudan

yabancı yatırım gerçekleşeceği tahmininde bulunuyor. Net 12 milyar dolar tutarında oluşması beklenen bir doğrudan yatırım düzeyi Rusya'yı 2007 yılında, bölgede sermaye akışı alanında ikinci konuma yerleştirecek.

Latin Amerika'ya yönelik doğrudan yabancı sermaye akışının 2005 yılında 29 milyar dolara geriledikten sonra, bu yıl 45 milyar dolara tırmanması bekleniliyor. Bölgede en yüksek doğrudan yabancı sermaye yatırımı çeken iki ülkenin, her birinin net 13 milyar dolar tuta-

rında sermaye akışı sağlaması beklenen Brezilya ve Meksika olacağı tahmin ediliyor.

Uluslararası Finans Enstitüsü Raporunda Afrika / Orta-Doğu bölgesinin 2007 yılında, 19 milyar doların üzerindeki bir rakamla rekor düzeyde doğrudan yabancı sermaye yatırımı çekmesi öngörülüyor. Özelleştirme faaliyetinde yaşanan patlama ve bölgesel likiditenin güçlü seyretmesi nedeniyle, Mısır'ın net 6.5 milyar dolar düzeyinde bir rakamla bölgede en yüksek doğrudan yatırım akışının yönlenmediği ülke olacağı tahmininde bulunuyor.

Portföy yatırımları yeni rekorlar kırıyor. UFE Direktörü Birinci Başkan Yardımcısı Yusuke Horiguchi yükselen piyasa ekonomileri yetkili makamlarının, piyasalarına olan yabancı güvenini sürekli biçimde idame ettirebilmeleri için, kendi menkul kıymet piyasası yasal mevzuatlarını güçlendirmeleri ve şirket yönetimi standartlarını iyileştirmeleri gerektiğini kabul etmelerinin büyük önem taşıdığını vurguluyor.

UFE 2006 yılında yeni yükselen piyasa ekonomileri menkul kıymet borsalarında hisse senedi fiyatlarının, 2005 yılında gerçekleşen yüzde 30'un hemen altında, ortalama yüzde 29 oranında yükseldiğini belirtiyor. (İMKB 100 endeksi 2006 yılını YTL ve dolar bazında nominal ve reel anlamda kayıpla kapat-

mıştır) Portföy yatırımlarının, 2006 yılında rekor oluşturan 70 milyar dolarlık düzeyin ardından, 2007 yılında biraz daralarak 63 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Çin'e yönelik portföy yatırımlarının 2006 yılındaki 32 milyar dolarlık düzeyin ardından, 2007 yılında 18 milyar dolar düzeyinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

UFE Raporu 2006 yılı sonu itibarıyla yeni yükselen piyasa ekonomilerinin ihraç etmiş oldukları bonolar üzerindeki spread'in (faiz farkı), ABD Hazine bonolarına göre 171 baz puan yukarıda olduğunu ve bu aralığın, bugüne kadar ki en düşük düzey olan 28 Aralık 2006 düzeyinin 1 baz puan üstünde olduğunu belirtiyor.

UFE daha ziyade bono alımları şeklinde olan bankacılık kesimi dışındaki özel sektör kredi (borç verme) hacminin 2006 yılındaki 103 milyar dolardan 2007 yılında, bir ölçüde daralarak, 93 milyar dolara gerilemesini bekliyor. Banka dışı kredi sağlamada Avrupa ülkelerinin payının 2006 yılındaki yüzde 62 oranından bu yıl yüzde 68'e çıkması bekleniliyor.

Ticari banka borçlandırması (kredi) tutarının, 2006 yılına ilişkin rekor düzeydeki net 143 milyar dolarlık düzeyin ardından 2007 yılında, azalmakla beraber yine de 100 milyar doların üzerinde gerçekleşmesi

bekleniliyor. Net borçlandırma tutarındaki bu azalma, 2006 yılında önemli ölçüde artan 'kredi temini suretiyle satınalma' (Tüpraş'ın Koç Grubu tarafından satın alınması gibi) işlemleri ile ilgili kısa vadeli kredilerin geri ödemelerinden kaynaklanmaktadır.

UFE Raporu birkaç yıldır, yeni yükselen piyasa ekonomileri tarafından resmi kurumlara yapılan geri ödemelerin yıl içerisinde alınan borç ve kredilerin tutarından fazla olduğunu, bu nedenle net geri ödeme tutarlarının 2005 yılında net 58 milyar dolar, 2006'da net 48 milyar dolar olarak gerçekleştiğini belirtiyor ve bu geri ödeme tutarının 2007 yılında yaklaşık 2 milyar dolara düşeceği tahmininde bulunuyor. (2006 yılı Ocak-Kasım döneminde Türkiye IMF'den 1 853 milyon dolar tutarında kredi kullanmış, buna mukabil 7 359 milyon dolar tutarında geri ödeme gerçekleştirmiştir. Dolayısıyla bu dönemde IMF'ye net 5 476 milyon dolar tutarında borç geri ödemesinde bulunulmuştur.)

Son olarak UFE resmi döviz rezervi toplam tutarının 2005 yılındaki 440 milyar dolar tutarındaki artıştan sonra 2006 yılında 536 milyar dolar yükselme sergilediğini belirtiyor ve toplam döviz rezervlerinde 2007 yılında 506 milyar dolar tutarında bir genişleme bekliyor.

Küresel likidite bolluğu riski arttırdı

Yatırımcıların daha yüksek getiri elde etmek amacıyla riski yüksek olan yatırım araçlarına karşı iştahlarının giderek kabarması, borçları veya ihraç etmiş oldukları bonoları ‘yatırım yapılmaya değmez’ olarak nitelendirilen şirketlerin sayısında büyük bir artışa neden oldu.

Derecelendirme kuruluşları tarafından borç veya bonolarına BBB derecesinin altında not verilen şirket veya ülkelerin ihraç etmiş oldukları bonolar “junk” – değersiz, süprüntü - olarak değerlendiriliyorlar ve yatırımcıların bunlara para yatırmalarına sıcak bakılmıyor.

1980 yılına kadar ABD’nde Standard & Poor’s tarafından gözlem altında tutulan sınai şirketlerden üçte birinden azının derecesi “junk” düzeyinde iken, 80’li yılların sonuna doğru bu oran yarıya geçti, şimdilerde ise, bir rekor oluşturan yüzde 71 düzeyinde bulunuyor. Diğer taraftan Merrill

Lynch tarafından yapılan hesaplara göre ABD’nde, CCC ve bunun altında derece notu almış – junk – bonoların oranı 2005 yılındaki yüzde 13.5 oranından 2006 yılında yüzde 16’ya yükselmiş durumda.⁽¹⁾

Finansal marketler daha derinleştikçe ve karmaşık bir yapı kazandıkça yatırımcıların risk düzeyi yüksek menkul kıymetlere olan ilgisi ve hoşgörüsü de artıyor. Zira yatırımcılar, yatırım yaptıkları bu tür şirketlerin iflas etmesi riskinin yüksek olmasına karşılık, bunların ihraç ettiği menkul kıymetlerden daha yüksek faiz getirisini elde ediyorlar. Günümüzde banka kredilerinin önemli bir bö-

lümü de bu kategori içersine giriyor.

S&P, Moody’s ve Fitch gibi derecelendirme şirketleri izledikleri şirketlere, bunların borçlarını geri ödeyebilme yeteneklerini değerlendirmek suretiyle AAA’dan başlayıp giderek düşen dereceleri veriyorlar. AAA derecesi borçlarını ödemesi mutlak gözükken General Electric Co. gibi şirketlere verilirken, neredeyse iflas etme durumuyla karşı karşıya olan şirketlere ise en alt derece olan D notunu veriyorlar. Şüphesiz derece notu yüksek firmalar aldıkları borçlara, veya ihraç ettikleri bonolara daha düşük faiz ödüyorlar. Bonoya yatırım yapan yatırımcılar

bono üzerinde faiz geliri elde ederlerken, derecelendirme notunda meydana gelecek değişiklikler sonucu bononun piyasa fiyatında meydana gelebilecek değişikliklerden de kar veya zarar edebiliyorlar.

Günümüzde halen S&P derecelendirme kuruluşu tarafından izlenmekte olan ve finans veya kamu hizmet alanlarında hizmet verenleri içermeyen iki bin küsur şirketten yüzde 42'sinin notu, resmi "junk" derecesi olan BB düzeyinin bir alt kademesinde B derecesini taşıyor.⁽²⁾ Bu oran 1980 yılında sadece yüzde 7 idi. Otomobil devleri Ford Motor Co., General Motors Corp.ve Toys "R" Us Inc. gibi kamuoyunun yakından tanıdığı bazı önemli şirketler de bu "junk" – borçları, bonoları değersiz - grubun içinde yer alıyorlar. Şüphesiz borç ve bonolar için ödenen faiz giderinin vergi matrahından düşürülebilmesi, buna karşılık temettü gelirlerinin vergiye tabi olması şirketleri, hissedarların da baskısıyla, borçlanmaya yöneltiyor ama bu eğilim de, onların iflas riskini artırıyor.

S&P'nin en büyük 500 şirket listesindeki firmalardan 70'inin kredi derecesi "junk" düzeyinde bulunuyor. Ve Standard & Poor's tarafından yapılan bir araştırmaya göre 1996 yılında borçlanmak

için piyasaya ilk defa çıkıp, tek B notu almış olan şirketlerden sadece yüzde 6'sı borçlarını tümüyle ödeyebilmiş, bunlardan üçte biri borçlarını ödemede acze düşmüş veya iflas işlemlerine başvurmuş, kalan üçte birine ise el konulmuş.

Son 20 yıllık dönemde "junk" derecesi alan borçların ortalama yüzde 4.5'inin geri ödenmesinde acze düşülmüş.

Küresel likidite bolluğu riski yüksek şirketlere kolayca ve düşük faizle borçlanabilme olanağı sağlarken, gelişmekte olan ekonomiler tarafından ihraç edilen bonolar da, güçlü ekonomilerin Hazinelelerinden ihraç edilmiş olan senetlerin verdiği faizlerin çok az üstünde faiz hadleriyle – düşük risk primleriyle – alıcı bulabiliyorlar. Aynı durum şirketler tarafından ihraç edilmiş olan bonolar için de söz konusu. Düşük faiz hadlerinin geri ödemeleri daha kolay hale getirmesinin de etkisiyle, 2006 yılında ABD'nde geri ödenmesinde acze düşülen şirket borçlarının tutarı 1.2 milyar dolar gibi, zaten düşük olan bir önceki yıl düzeyinin beşte biri kadar, çok düşük, rekor düzeyde oluşmuş.⁽³⁾

Mebzul tutardaki küresel sermaye menkul kıymet piyasalarını da sakinleştirmiş durumda. Bu pi-

yasalarda volatilité çok düşük düzeyde seyrederken, yeni yükselen piyasa ekonomilerinin hemen hepsinde –Türkiye hariç – menkul kıymet piyasaları çok hızlı bir yükselme eğilimi yakalamış durumda. Bu piyasalarda 2003 yılındaki düşük endeks değerlerine göre borsalar, bir grup olarak 2006 yılı itibarıyla, yüzde 230 oranında bir sıçrama sergilemiş durumda. En riskli piyasalar başı çekiyor. Örneğin Mısırlı şirketlerin hisse senetlerinin ortalama fiyatları, 2003 yılından buyana 14 katı bir artış sergilemiş bulunuyor. J. P. Morgan Securities yatırım şirketine göre günümüzde diğer 'hedge fonları' - bir yatırımın riskini karşıt hareket eğilimi taşıyan başka yatırımlarla gidermeye çalışan fonlar - özel menkul kıymet fonları gibi alternatif yatırım alanlarına yönelen para tutarı 3 trilyon dolara ulaşıyor.

Küresel likiditedeki bu aşırı bolluk tüm dünyada menkul, gayri menkul varlıkların fiyatlarını rekor düzeylere taşımış bulunuyor ve bu ortamda yatırımcılar daha yüksek getiriler elde etmek amacıyla yüksek riskli varlıklara da yönelmiş durumdadır. Bu likidite bolluğunda en kötümser ekonomistler ve merkez bankacılar dahi, bu likidite selinin ve bunun getirdiği olumlu finansal ortamın, mevcut sistem üzerinde şok etki-

si yaratacak bir şekilde ortadan kalkacağına pek ihtimal vermiyorlar.

Şüphesiz bu kadar çok miktarda paranın, küresel ekonomik büyüme beklentilerinin farklılıklar gösterdiği ve önde gelen merkez bankalarının faizleri yükseltmiş oldukları bir ortamda ortalıkta serbestçe dolaşması pek olağan bir durum olarak gözükmüyor. Son yedi yıl boyunca yaşanan küresel toparlanma ve büyüme ortamının en başta gelen özelliğini, söz konusu likiditenin boyutu ve sürekliliği oluşturuyor.

Bu gün piyasaları likiditeye boğan ortamın oluşmasında merkez bankaları ve onların izlediği para politikaları başta gelen bir rol oynuyor. Son zamanlara kadar esas itibarıyla ABD ve Japon Merkez Bankaları ile Avrupa Merkez Bankası bu alanda baş rolü oynuyorlardı. Artık halen 1 trilyon dolar tutarında rezerve sahip olan ve bu tutarı 2010 yılına kadar 2 trilyon dolara yükseltmesi beklenen Çin Merkez Bankası ile diğer Asya ülkelerinin merkez bankaları da bu likidite seline katkıda bulunur hale gelmiş bulunuyorlar.

Asya'nın tutumlu ülkeleri yuan,

yen gibi kendi ulusal paralarını bol, bol basıp, zayıf dolara bağlayarak ihracata dayalı büyümelerini desteklerken, elde ettikleri cari işlem fazlalarını da tasarruf ediyorlar. Bu ülkelerin tasarrufuna son birkaç yıldır petrol ihracatçısı ülkelerin elde ettiği petrodollarlardan yaptıkları önemli tasarruflar da eklenmiş bulunuyor. Bu yıl Orta-Doğu'daki petrol ihracatçısı ülkelerin, Norveç ve Rusya'nın bir arada sağlamış oldukları 500 milyar dolar tutarındaki cari işlemler fazlası da küresel likidite bolluğuna önemli bir katkıda bulunuyor.

Zaten küresel düzeydeki düşük faiz hadleri de – yatırımcılara en yüksek faizi ödemekte olan Türkiye hariç – küresel likidite bolluğunun boyutunu açıkça gösteriyor. Yukarıda değinildiği gibi ister kişi ister şirket ya da ülke olsun kredi notu düşük ve riskli de olsa bunların kolaylıkla kredi temin edebildiklerini iddia etmek mümkün.

Çoğunluk, küresel ekonomideki bu likidite bolluğunun ve büyümedeki olumlu görüntünün, ABD'ndeki büyüme kesintiye uğramadığı sürece, en azından önümüzdeki bir yıl boyunca de-

vam edeceğini ve piyasalarda önemli bir dalgalanmanın olmayacağını tahmin ediyor. Para piyasaları, özellikle doların daha da zayıflaması kaygı uyandıran konuların başında geliyor. Amerika'da büyüme hızında yaşanabilecek beklenmedik bir yavaşlama FED'i faiz indirimine zorlayabilir, bu gelişme doların değerini ve dolar rezervi tutan ülkelerin varlıklarını erozyona uğratarak, bu ülkelerin ABD'nin ticaret açığını finanse etme yolundaki heveslerini kırarak dolar değerindeki düşüşe ivme kazandırabilir.

Bu küresel likidite bolluğunun doğal bir uzantısı olarak son iki yıldır yeni yükselen ekonomilere her yıl yarım trilyon dolar düzeyinde sermaye akmış bulunuyor. Uluslararası Finans Enstitüsü yeni yayınlamış olduğu Raporunda bu sermaye akımının 2007 yılında da güçlü biçimde süreceği, ancak küresel büyüme hızında meydana gelmesi beklenen hafif yavaşlamaya bağlı olarak bir parça daralarak 470 milyar dolar tutarında gerçekleşeceği tahmininde bulunuyor. Bu konu "Yeni Yükselen Piyasa Ekonomilerine Yüksek Sermaye Akışının Sürmesi Bekleniyor" başlıklı yazıda daha ayrıntılı biçimde ele alınıyor.

(1) Financial Times, 15 Ocak 2007, S. 12.

(2) The Wall Street Journal, 5-7 Ocak 2007, S. 18.

(3) The Wall Street Journal, 3 Ocak 2007, S. 17.

Mevduat döviz'e yöneldi

Bankalardaki mevduatın yabancı para ağırlığı hızlı artış trendine girdi. Yabancı paralı vadeli mevduat son iki ayda yüzde 11 artış gösterdi.

Bankalardaki yabancı para mevduatı hızla artıyor. Vadesiz mevduatın 21.3 milyar YTL iken 22.9 milyar yabancı para cinsinden. Vadeli mevduatında 147.8 milyar YTL iken 86.4 milyar YTL'si yabancı para cinsinden oluşuyor. Ekim ayında yabancı para cinsi vadeli mevduat 76.9 milyar YTL seviyesinde iken 2007 yılı Ocak ayı ortalarında 86.4 milyar YTL'ye yükseldi.

Bankalardaki 109.5 milyar YTL tutarındaki vadeli ve vadesiz yabancı paranın 77.2 milyar YTL'lik kısmı gerçek kişilere ait. 32.9 milyar YTL'si tüzel kişilere ve 3.7 milyar YTL'si yurtdışı yerleşiklerin hesabında bulunuyor.

Yabancı mevduat bankalarındaki mevduat da adeta katlanarak artış gösterdi. Geçtiğimiz yıl Ocak ayında yabancı mevduat bankala-

rındaki mevduat 5 milyar YTL düzeyinde iken bu yıl aynı dönem itibariyle 12 milyar YTL'ye yükseldi.

Yurtiçi yerleşiklerin toplam YTL mevduatı 169.8 milyar YTL oldu. Bunun 81.5 milyar YTL'ı kamu mevduat bankalarında ve 76.1 milyar YTL'si özel mevduat bankalarında bulunuyor.

Mevduat bankaları ve katılım bankaları nezdindeki yurt içi yerleşiklere ait döviz mevduat hesaplarının döviz kompozisyonuna baktığımızda, en büyük pay ABD dolarında. Alım satım amaçlı ve satılmaya hazır menkul değerlerinin en büyük bölümünü devlet tahvili oluşturuyor.

Mevduat bankalarının kredi hacminde ise hızlı bir artış yaşandı. Son bir yılda mevduat bankaları kredileri, yüzde 29 arttı. Yurt içindeki 146 milyarlık YTL kredisinin

134 milyarlık bölümünü ticari krediler oluşturdu.

Banka gruplarına göre kredi dağılımına baktığımızda özel mevduat bankaları ilk sırada yer alırken, bunu kamu mevduat bankaları ve yabancı mevduat bankaları takip etti.

Mevduat bankalarının tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları geçtiğimiz yıl Ocak ayında 46.4 milyar YTL iken bu yıl aynı dönemde 67.3 milyar YTL'ye yükseldi. Tüketici kredileri v bireysel kredi kartlarındaki artış bir yıllık süreçte yüzde 31 oldu. Tüketici kredilerinin en büyük bölümünü ise konut kredileri oluşturdu. Tüketici kredilerinin en büyük bölümünü özel mevduat bankaları karşıladı. Konut kredilerindeki vade yoğunlaşması 61-120 ay olurken taşıt kredilerinde 25-36 ay ve diğer kredilerde 25-36 ay aralığı oldu.

Elli iki bin yeni şirket ve kooperatif kuruldu

2006 yılında 52 bin 699 yeni şirket ve kooperatif kuruldu. Yeni kurulan şirketlerin yüzde 91 limited şirket. Bir önceki yıla göre kurulan şirket ve kooperatif sayısı yüzde 11.2 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından kurulan ve kapanan şirket ve kooperatif sayıları açıklandı. 2006 yılında Kurulan şirket ve kooperatif sayısı bir önceki yıla göre yüzde 11.2 artış gösterdi.

2006 yılında; 2005 yılına göre kurulan şirket ve kooperatif sayısı yüzde 11,2 artarak 47 bin 401'den 52 bin 699'a yükseldi. Yeni kurulan 52 bin 699 şirketin; 18 bin 913'ü İstanbul, 6 bin 274'ü Ankara, 3 bin 631'i İzmir ve 23 bin 881'i diğer illerde bulunmakta.

2006 yılında kurulan toplam 52 bin 699 şirket ve kooperatifin 48 bin 12'si yani yüzde 91,1'i limited şirket statüsünde. 2006 yılında 2 bin 918 anonim şirket kuruldu, anonim şirketlerin toplam içindeki

payı yüzde 5,5 oldu. Yeni kurulan şirketlerin yüzde 0,4'ü kolektif şirket, yüzde 3,3'ü kooperatif ve 1'i komandit şirket statüsünde. Kapanan şirket ve kooperatif sayısı ise bir önceki yıla göre yüzde 6,6 artarak 8 bin 886'dan 9 bin 471'e yükseldi.

2006 yılında kurulan toplam 52 bin 699 şirket ve kooperatifin; 15 bin 718'i toptan ve perakende ticaret, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı, 10 bin 411'i imalat, 7 bin 999'u inşaat, 6 bin 995'i gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri, 4 bin 257'si ulaştırma, depolama ve haberleşme, bin 733'ü otel ve lokantalar, bin 213'ü sağlık işleri ve sosyal hizmetler, bin 178'i eğitim, 865'i diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri,

733'ü mali aracı kuruluşların faaliyetleri, 569'u tarım, avcılık ve ormancılık, 490'ı madencilik ve taşocakçılığı, 462'si elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı ve 76'sı balıkçılık sektöründen oluşmakta.

2006 yılında; 2005 yılına göre kurulan ticaret ünvanlı işyeri sayısı yüzde 7,9 artarak 48 bin 657'den 52 bin 523'e yükseldi. Kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı ise bir önceki yıla göre yüzde 33 artarak 17 bin 556'dan 23 bin 342'ye yükseldi. Bu yıl kurulan 52 bin 523 ticaret ünvanlı işyerinin; 15 bin 344'ü İstanbul, 7 bin 890'ı Ankara, 2 bin 126'sı İzmir ve 27 bin 163'ü diğer illerde bulunmaktadır.

2006 yılında kurulan toplam 52 bin 523 ticaret ünvanlı işyerinin; 22

Şirket kooperatif ve ticaret ünvanlı işyerlerinin bir önceki yıla göre değişimi

Yıllık			
Şirket, Kooperatif ve Ticaret Ünvanları	2005	2006	Değişim (%)
Şirket ve Kooperatifler			
Kurulan	47 401	52 699	11,2
Kapanan	8 886	9 471	6,6
Ticaret Ünvanlı İşyerleri			
Kurulan	48 657	52 523	7,9
Kapanan	17 556	23 342	33,0

bin 153'ü toptan ve perakende ticaret, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı, 11 bin 449'u inşaat, 4 bin 541'i ulaştırma, depolama ve haberleşme, 4 bin 310'u imalat, 3 bin 765'i gayrimenkul ki-

ralama ve iş faaliyetleri, 2 bin 802'si otel ve lokantalar, bin 430'u diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri, bin 327'si mali aracı kuruluşların faaliyetleri, 360'ı eğitim, 194'ü sağlık işleri ve sos-

yal hizmetler, 83'ü madencilik ve taşocakçılığı, 68'i tarım, avcılık ve ormancılık, 31'i balıkçılık ve 10'u elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtım sektöründen oluşmakta.

**Açılan ve kapanan şirketler ve kooperatiflerin
bir önceki yıla göre sayı ve değişim oranları**

(Yıllık 2006)

İktisadi faaliyet kolları	2005		2006		Değişim oranı	
	Kurulan	Kapanan	Kurulan	Kapanan	Kurulan %	Kapanan %
Genel Toplam	47 401	8 886	52 699	9 471	11.2	6.6
Tarım, avcılık ve ormancılık	623	45	569	45	-8.7	-
Balıkçılık	81	8	76	12	-6.2	50.0
Madencilik ve taşocakçılığı	453	39	490	47	8.2	20.5
İmalat	9 249	2 088	10 411	2 401	12.6	15.0
Elektrik, gaz ve su	293	6	462	20	57.7	233.3
İnşaat	6 576	1 458	7 999	1 464	21.6	0.4
Toptan ve perakende ticaret; motosiklet ve motorlu araçlar ile kişisel eşyalar ve ev eşyalarının onarımı	15 067	3 056	15 718	3 030	4.3	-0.9
Otel ve lokantalar	1 598	150	1 733	159	8.4	6.0
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	4 233	596	4 257	661	0.6	10.9
Mali-aracı kuruluşların faaliyetleri	900	259	733	229	-18.6	-11.6
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	5 531	697	6 995	835	26.5	19.8
Eğitim	865	79	1 178	70	36.2	-11.4
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	1 208	329	1 213	402	0.4	22.2
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	724	76	865	96	19.5	26.3

Yurtiçi otomobil satışları geriledi

2006 yılında otomobil sektörünün yüzünü ihracat güldürdü. Otomobil satışları geçtiğimiz yıl yüzde 12 azaldı. Otomobilde ithalatın Pazar payı ise artış göstererek yüzde 68'e yükseldi.

Otomotiv Sanayi Derneği 2006 yılına ilişkin otomotiv sanayi sonuçlarını açıkladı. 2006 yılının ilk yarısında toplam satışlar yüzde 13 ve otomobil satışları ise 15 yüzde oranında arttı. Ancak ikinci yarıda toplam pazar yüzde 25 ve otomobil pazarı ise yüzde 30 azaldı. Sonuç olarak toplam taşıt aracı satışları 2006 yılında yüzde 12 azalarak 670 bin adet oldu. 2006 yılında otomobil satışları, 2005 yılına göre yüzde 15 azalış ile 373 bin adet olarak gerçekleşirken, ithalatın pazar payı yüzde 68 olarak belirlendi.

2006 yılında sektör ihracatı geçen yıla göre yüzde 23 artarak 14,4 milyar dolar oldu. Türkiye ihracatında birinci sırada olan sanayinin, toplam ihracattaki payı yüzde 18'e

yükseldi. Türkiye'nin 2006 yılında toplam araç ihracatı, yüzde 26 artarak 706 bin adet oldu. 2006 yılında otomobil ihracatı yüzde 35 artarak 430 bine, ticari araç ihracatı yüzde 14 artışla 266 bine yükseldi, traktör ihracatı ise yüzde 18 artarak 10 bin adet oldu.

Üretim iç pazarda özellikle yılın ikinci yarısında yaşanan önemli orandaki düşüşe karşı, ihracatın desteği ile arttı. Toplam motorlu araç üretimi traktör ile birlikte, 2005 yılına göre yüzde 12 artış ile 1 milyon 24 bin adet ve otomobil üretimi ise yüzde 20 artarak 546 bin adet oldu.

2006 yılında toplam satışlar 670 bin adet oldu ve toplam pazar 2005 yılına göre yüzde 12 oranında azal-

dı. 2006 yılında otomobil satışları, 2005 yılına göre yüzde 15 oranında azalarak 373 bin adet oldu.

2005 yılına göre, 2006 yılında toplam otomobil satışları yüzde 15, ithal otomobil satışları yüzde 15, yerli otomobil satışları ise yüzde 14 oranında azaldı. İthalatın pazar payı 2006 yılında yüzde 68 gibi çok yüksek bir oranda gerçekleşti.

2006 yılında, 2005 yılına göre toplam hafif ticari araç satışları yüzde 10, yerli hafif ticari araç satışları yüzde 12, ithal hafif ticari araç satışları yüzde 7 oranında azaldı. İthalatın pazar dönemi 2006 yılında artarak yüzde 47 oldu.

2006 yılında toplam 988 bin adet motorlu taşıt aracı üretildi. OSD üyelerinin üretimi traktörle birlikte

1 milyon 24 adet oldu. 2006 yılında toplam taşıt aracı üretimi, 2005 yılına göre yüzde 12 oranında arttı. Bu dönemde, üretimin yüzde 71 ini oluşturan 697 bin taşıt aracı ihracatı yapıldı.

2005 yılına oranla yük ve yolcu taşıyan ticari araç üretimi 2006 yılında ihracatın desteği ile: midibüste yüzde 16, otobüste yüzde 11, kamyonette yüzde 6 oranında artmış, minibüste yüzde 21, büyük kamyonunda yüzde 1 oranında azaldı. Küçük kamyonunda ise değişmedi.

2006 yılında otomobil üretimi, 2005 yılına göre yüzde 20 artarak 546 bin adet olarak gerçekleşti. 2006 yılında traktör üretimi, iç pazardaki talebin canlanması ile yüzde 7 artarak 37 bin adet oldu. 2006 yılında otomobil üretimi, 2005 yılına göre yüzde 20 artarak 546 bin adet olarak gerçekleşti. 2006 yılında traktör üretimi, iç pazardaki talebin canlanması ile yüzde 7 artarak 37 bin adet oldu.

Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin açıkladığı 2006 yılı verilerine göre otomotiv sektöründe toplam ihracat, 14.3 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2006 yılında, 2005 yılı ile kıyaslandığında, ana sanayi-i ihracatı yüzde 24 oranında artarak 9.9 milyar dolar düzeyine yükseldi.

2005 yılında 3.6 milyar dolar olan toplam yan sanayi ihracatının ise 2006 yılında yüzde 21 oranında artarak 4.4 milyar dolar olduğu görülmüyor. 2006 yılında otomobil ihracatı 2005 yılına göre yüzde 35 ora-

nında artarak 430.420 adet oldu. 2006 yılında ticari araç ihracatı 266.268 traktör ihracatı ise 9.714 adet oldu.

2006 yılında taşıt aracı ihracatı 2005 yılına göre yüzde 26 artarak 696.688 adet düzeyinde gerçekleşti. 2006 yılında toplam hafif araç ihracatı 686 bin adet oldu. Ford Otosan 184 bin adet hafif ticari araç, O.Renault 177 bin adet otomobil, Toyota 160 bin adet otomobil, Tofaş 60 bin adet otomobil ve 64 bin adet hafif ticari araç olmak üzere toplam 124 bin hafif araç ihracatı etti. 2005 yılına göre 2006 yılında hafif araç ihracatı yüzde 27 oranında arttı.

OICA 2006 yılı dokuz aylık dünya üretim raporunu açıkladı. 2006 yılı 9 aylık dünya motorlu taşıt aracı üretimi 2005 yılı aynı döneme göre yüzde 4,3 oranında artarak 51 milyon adet düzeyine ulaştı. Üretim, 2006 yılı ilk 6 aylık dönemde 2005 yılı aynı döneme göre yüzde 5,4 oranında artmış idi. Bu durum, üçüncü 3 aylık dönemde üretimde yavaşlama olduğunu göstermektedir. Bu yavaşlama az da olsa otomobil üretimden, ancak ağırlıklı olarak hafif ticari araç üretimindeki düşüşten kaynaklanmakta. Dünya otomobil üretiminde 2006/2005 yılı ilk 6 aylık döneme göre artış yüzde 7,6 iken, 2006/2005 yılı ilk 9 aylık döneme göre artış yüzde 6,9 düzeyinde kaldı.

Dünyada 2006 yılı 9 aylık dönemde motorlu taşıt aracı üretiminde ilk sırada 19,8 milyon adetlik üretimi

ile Asya bölgesi bulunuyor. Bu bölgede, 2005 yılı aynı döneme göre artış yüzde 9,3 düzeyinde gerçekleşti. Asya'daki üretimde, Japonya ve Çin'e ek olarak, G.Kore ve Hindistan'ın ağırlığı devam etmekte.

Üretim sıralamasında ikinci sırada 16 milyon adet ile Avrupa geliyor. Avrupa'nın motorlu taşıt aracı üretimi 2005 yılı aynı döneme göre yüzde 2,7 oranında arttı. Bu dönemde, Amerika'nın motorlu taşıt aracı üretimi 14.5 milyon adet iken, Afrika'nın 0.4 milyon adet Avustralya'nın ise 0.3 milyon adet oldu.

Dünya motorlu taşıt aracı üretiminde 2006 yılı ilk 9 aylık üretiminde Amerika 8,6 milyon adetlik üretimi ile ilk sırada yer aldı. Amerika'nın 2005 yılı aynı döneme göre üretimi yüzde 5,2 oranında azaldı. İkinci sırada bulunan Japonya'nın üretimi 8,5 milyon adet, üçüncü sıradaki Çin'in ise 5,3 milyon adet düzeyinde gerçekleşti. Daha sonra sıralamada, 4,4 milyon adet ile Almanya , 2,8 milyon adet ile G.Kore, ve 2,4 milyon adet ile Fransa yer aldı.

2006 yılı ilk 9 aylık dönemde 2005 yılı aynı döneme göre dünya otomobil üretimi yüzde 6,9 oranında artarak 37 milyon adete yükseldi. Aynı dönemde dünya hafif ticari araç üretimi yüzde 2,9 düşüş ile 12 milyon adete geriledi, dünya otobüs üretimi ise yüzde 6,3 artarak 356 bin adete ulaştı.

Turizm gelirleri azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu geçtiğimiz yılın son çeyreğinde turizm gelirlerinin bir önceki yıla göre yüzde 12,9 azaldığını açıkladı. Söz konusu dönemde 3 milyar 119 milyon dolar turizm geliri elde edildi.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen, çıkış yapan ziyaretçiler anketi çalışması sonuçlarına göre 2006 yılı dördüncü döneminde turizm geliri; geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,9 oranında azalarak 3 milyar 119 milyon dolar oldu. Bu rakamın 2 milyar 251 milyon doları yabancı ziyaretçilerden, 867 milyon doları ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerimizden elde edildi. Geçen

yılın aynı döneminde ise 3 milyar 580 milyon dolar turizm geliri gerçekleşmişti.

Turizm gelirinin 2 milyar 790 milyon doları kişisel, 328 milyon doları ise paket tur harcamalarından

oluştı. Ekim, kasım ve aralık aylarından oluşan dördüncü dönem en yüksek turizm geliri 1.4 milyar dolar ile ekim ayında gerçekleşti. Kasım ayında 887 milyon dolar, aralık ayında ise 781 milyon dolar gelir elde edildi. Ocak-aralık döneminde kişi başı

ortalama harcama yabancılar arasında 651 dolar, vatandaşlarda ise 110 dolar olarak kaydedildi.

Ekim, kasım ve aralık aylarında toplam çıkış yapan ziyaretçi sayısı 4

milyon 732 bin oldu. Bu sayının 3 milyon 923 bini yabancı ziyaretçi, 808 bini ise yurt dışında ikamet eden vatandaşlarımız. Yılın son üç ayında en fazla ziyaretçi 2 milyon 226 bin kişi ile ekim ayında gerçekleşti. Kasım ayında 1 milyon 347 bin, aralık ayında ise 1 milyon 157 bin kişi ülkemizi ziyaret etti.

Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi çalışması ile turizm sektöründeki gelişmelerin incelenmesi, turist profili; yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek durumu, gezi karakteristikleri; seyahat amacı, kalınan yer, tesis türleri, geceleme sayıları ve ülkemizin

turizm gelirinin hesaplanması amaçlandı. Bu anket yabancı ziyaretçiler ile yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilere uygulandı.

Turizm gideri ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19 azaldı. Giriş yapan vatandaş ziyaretçiler anketi çalışması sonuçlarına göre 2006 yılı dördüncü dönem turizm gideri; geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19 oranında azalarak 608 milyon dolar oldu. Bu rakamın 586 milyon doları kişisel, 22 milyon doları ise paket tur harcamalardan oluştu.

Yılın son döneminin en yüksek tu-

rizm gideri 225 milyon dolar ile aralık ayında gerçekleşirken, Ekim ayında 214 milyon dolar, kasım ayında ise 168 milyon dolar turizm gideri gerçekleşti. Ocak-Aralık döneminde kişi başı ortalama harcama 675 dolar oldu.

Giriş yapan vatandaş ziyaretçiler anketi çalışması ile yurt içinde ikamet edip başka ülkeleri ziyaret eden vatandaşlarımızın profili; yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek durumu, gezi karakteristikleri; seyahat amacı, kalınan ülke, tesis türleri, geceleme sayıları ve ülkemizin turizm giderinin hesaplanması amaçlandı.

Aylık turizm geliri ve gideri 2006

Aylar	Turizm geliri (Dolar)	Ziyaretçi sayısı	Kişi başı ortalama harcama	Turizm gideri (Dolar)	Ziyaretçi sayısı	Kişi başı ortalama harcama
Ocak	721.701.359	961.975	750	217.731.447	344.385	632
Şubat	548.591.507	752.435	729	164.398.492	263.533	624
Mart	731.338.163	1.021.400	716	185.700.509	297.090	625
Nisan	937.468.051	1.392.730	673	213.176.566	337.829	631
Mayıs	1.244.568.529	1.870.470	665	246.520.686	386.278	638
Haziran	1.510.903.579	2.278.204	663	286.924.245	446.339	643
Temmuz	2.355.736.172	3.007.073	783	376.654.201	554.755	679
Ağustos	3.162.678.007	3.997.000	791	256.349.360	355.907	720
Eylül	2.518.556.760	3.135.379	803	186.195.171	250.066	745
Ekim	1.450.099.364	2.226.270	651	214.864.803	291.273	738
Kasım	887.631.714	1.347.781	659	168.201.818	233.085	722
Aralık	781.615.801	1.157.954	675	225.552.194	302.640	745
Toplam	16.850.889.006	23.148.669	728	2.742.269.492	4.063.180	675

Not : Beraberinde giden ziyaretçi sayıları toplama dahil edilmiştir.

Gelişmiş ülkelerde küreselleşme karşıtlığı güç kazanıyor

Küreselleşme sürecinde emek piyasasında oluşan rekabet, işçi maliyetinin yüksek olduğu Batı ülkelerinde istihdam ve reel ücret düzeyleri üzerinde nefes aldırmayan bir baskı meydana getirdi. Gelişmiş ülkelerde işçi kesiminin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 55.7'den, 2006 yılı ortası itibarıyla yüzde 54'ün altına gerilerken, şirket karlarının payı yüzde 11'den yüzde 15.6'ya çıktı.

ABD'nde yapılan kamuoyu araştırmaları, geçen yılın sonlarında yapılan ve Demokratların hem Temsilciler Meclisi hem Kongrede çoğunluğu ele geçirmeleri ile sonuçlanan ara seçimlerde, Irak konusunda yapılan dış politika hatalarının yanı sıra, işçi kesiminin ulusal gelirden aldığı paydaki düşmenin ve emeği ile geçinenler arasındaki gelir dağılımının yüksek ücret geliri elde edenler lehine değişmiş olmasının da büyük rol oynadığını ortaya koyuyor. Ara seçimden önceki Kongre 2005 yılı başlarından buyana

Çin'den yapılan ithalatla ilgili olarak bu ülke üzerine müeyyide getiren 27 yasal düzenleme yapmış idi. Yeni Kongrenin bu alanda daha aktif olması bekleniliyor. Demokratlar, Cumhuriyetçilere göre daha belirgin olan işçi kesimi yanlısı tutumlarını, 10 yıldan buyana değiştirilmemiş olan asgari ücreti geciktirmeksizin artırma vaadinde bulunmak suretiyle hemen gösterdiler.

Batılı diğer gelişmiş ülkelerde de sol eğilimli gelişmeler dikkat çekiyor. Fransa'da cumhurbaşkanı adayı olan Ségolene Royal emekçi kesimi ve korumacılıktan yana

bir politika izleyeceği vaadinde bulunuyor. İtalya'da Başbakan Prodi emekten yana bir politikacı iken, İspanya'da Başbakan Zapatero, önceki Başbakan Aznar'a göre işçi kesimine karşı daha fazla sempati duyuyor. Almanya'da piyasa ekonomisine ağırlık veren bir gündemle başbakan olan Merkel son seçimlerde neredeyse iktidarı kaybetmesine neden olacak başarısız bir sonuç almasının ardından, mecburen emekten yana bir politikaya yönelme zorunluluğunda kaldı.

Batıda işçi kesiminin hoşnutsuzluğunu ciddi ölçüde arttıran bu

gelişmeler sebepsiz değil. Euro Bölgesindeki 13 ülke, ABD, İngiltere, Japonya ve Kanada genelinde son beş yıllık dönemde işçi kesiminin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 55.7'den, 2006 yılı ortası itibarıyla yüzde 54'ün altına gerilerken, şirket karlarının payı yüzde 11'den yüzde 15.6'ya çıkmış bulunuyor.⁽¹⁾

Küreselleşmenin herkes için aynı ölçüde iyi sonuçlar yaratmadığı, hatta bazı kesimler yaşam koşullarında önemli iyileşmeler elde ederlerken, diğer bazı kesimlerin zararlı çıktıkları artık belirgin bi-

çimde ortaya çıkıyor. Başbakan Angela Merkel Davos'ta "Huzursuzluk şundan, çünkü bizim şimdi 10-15 yıl önce sahip olmadığımız rakiplerimiz var" diyor ve gelişmiş ülke siyasetçilerinin, II. Dünya savaşı sonrası dönemden itibaren istikrarlı bir ekonomik yapıya alışmış olan orta sınıf vatandaşlarını, sürekli değişim ve mücadele içeren bir hayat tarzına uyum sağlamaları, kabul lenmeleri konusunda ikna etme zorunda olduklarını ifade ediyor.

Esasında teorik olarak (David Ricardo'nun 'kıyaslamalı avantajlar

teorisi') küreselleşmeden herkesin kazançlı çıkması lazım. Gelişmekte olan ülkeler kazançlı çıkacaklardır, zira ihracat sanayii gelişecek, zengin ülkeler için düşük maliyetli ürünler üretecekler, insanlar düşük ücretli de olsa iş sahibi ve neticede tüketici olacaklardır. Gelişmiş ülkeler de kazançlı çıkacaklardır çünkü fakir

ülkelerde üretilen kaliteli ürünleri ucuz fiyata temin edecekler, işçiler giderek zenginleşen ülkelere ihraç edilen ve daha çok sermaye yatırımı gerektiren daha teknolojik ürünlerin üretiminde istihdam edileceklerdir ve gelişmekte olan ülkelere olan ihracat olanakları, bu ülkelerdeki gelir düzeyinin artması sonucu yükselecektir.

Teorinin birinci ayağı iyi çalıştı. Çin'de 90'lı yılların başlarından buyana kişi başına ortalama gelir dört mislinden fazla büyüdü. Diğer gelişmekte olan ülkelerde de Çin'deki boyutta olmasa bile ya-

şam standartlarında önemli iyileşmeler gerçekleşti. Örneğin Hindistan'da son 15 yılda yaşam standartları iki katından fazla iyileşti. Doğu ve merkezi Avrupa'da yıllık kişi başına gelir artışı önceki 10 yıllık süredeki yüzde 0.3 düzeyinden 2007 sonunda bitecek on yıllık dönemde yüzde 3.6'ya çıktı.⁽²⁾ Kişi başına gelir artışı

Asya'nın gelişmekte olan ülkeleri başı çekti. Bu bölgede 1998-2007 döneminde kişi başına yıllık ortalama gelir artışının yüzde 6.2 oranında gerçekleştiği tahmin ediliyor.

Ancak teoremin öngördüğü ikinci aşama pek düşünüldüğü gibi çalışmadı. Amerika'da ve Avrupa'da birçok şirket, üretim faaliyetlerini işgücünün ucuz olduğu ülkelere kaydırma tehdidini öne sürerek, işçilere sağladıkları ücret artırımlarını sınırlı tuttular. Bu süreç işçi kesiminin pazarlık gücünü törpülerken, sendikaların üye sayısını ve etkinliğini de azalttı. Son on yıllık dönemde reel ücretlerdeki artış, gerçekleşen verimlilik yükselmelerinin yarısı kadar oldu.

George Washington Üniversitesi'nden Anastasia Guscina tara-

findan yapılan ve 2006 yılı Aralık ayında IMF tarafından ‘Working Paper’ olarak yayınlanan çalışma yukarıda verilen eğilimi doğrulayan sonuçlar veriyor. 18 sınılaşmış batı ülkesini konu alan bu sözkonusu çalışma sonuçlarına göre 60’lı ve 70’li yıllarda ülkelerin ulusal gelirleri içinde işçi kesiminin aldığı pay sürekli bir yükselme göstermiş iken, küreselleşme hareketinin başladığı 80’li yılların ortalarından itibaren, bu gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının ulusal gelir içindeki payında süreklilik taşıyan bir azalma eğilimi gözlemlenmiştir.⁽³⁾

Küreselleşme sürecinde emek piyasasında oluşan rekabet, işçi maliyetinin yüksek olduğu Batı ülkelerinde istihdam ve reel ücret düzeyleri üzerinde nefes aldırma-yan bir baskı meydana getirdi. Üretim maliyetinin en önemli bölümünü işçi ücretlerinin oluşturduğu Batı ülkelerinde işçi ücretlerinde gözlemlenen bu görece gerileme sermaye kazancı sahipleri için küreselleşmenin güzel bir ikramı oldu. Gelişmiş ülkelerde küreselleşme sürecinde reel işçi ücretleri aleyhine gözlemlenen bu gelişme işgücü piyasasının daha az esnek olduğu Avrupa ülkelerine göre ABD’nde daha

etkili oldu ve asimetrik bir görünüm sergiledi. Amerika’da bir taraftan ücret gelirlerinin ulusal gelirden aldığı pay düşerken, öte yanda ücret geliri elde eden kesim içerisinde gelir adaletsizliği daha belirgin bir görünüm kazandı. Northwestwestern Üniversitesinden Ian Dew-Becker ve Robert Gordon tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, 1997 yılından buyana geçen dönemde, emekçi kesimde sadece en yüksek geliri elde eden en tepedeki yüzde 10’luk grup, genel produktivite artışı oranında veya daha üstünde bir gelir artışı sağladılar. Ayrıca küreselleşmeden olumsuz yönde etkilenen meslek grupları arasına giderek yeni meslek grupları katıldı. Başlangıçta sadece imalat sanayiinde ve hizmet sektörlerinde çalışan işçiler küreselleşmeden olumsuz yönde etkilenirken zaman içinde bunlara, yazılım programcıları, mühendisler, doktorlar, muhasebeciler ve hukukçular da katıldı.

Ücret geliri elde edenler arasındaki gelir adaletsizliğinin büyümesine gelişen teknoloji ve değişen ticari gelenekler de katkıda bulundu. Yüksek nitelikli işçilere olan talep hızla genişler, bunların reel ücretlerinde artışlar meydana

gelirken, yaptıkları işlerin kolaylıkla gelişmekte olan ülkelere kayması sonucu düşük vasıflı işçilere olan talep azaldı ve bu kesimin pazarlık güçleri ve reel ücretleri geriledi. Bazılarına göre ise esas problem, batıdaki işçi kesiminin günümüzün dinamik ortamına, iş olanaklarının süratle ortaya çıkıp, süratle kaybolduğu ve bazı mesleklerin artık işlevsiz kaldığı koşullara uyum sağlamak hususunda fazla beceri sahibi olmamaları.

Ancak algılamalar farklı olsa da özellikle ABD’nde işçi kesiminin durumundaki görece kötüleşme politikacıları ‘korumacı’ yönde önlemler almaya zorlayabilir. 2007 yılında küresel büyüme hızında meydana gelebilecek bir yavaşlama ve bu durumun işsizlik hadlerini yükseltici etkisi, gelişmiş ülkelerde işçi sınıfının ve dış rekabete dayanamayan sınai sektör temsilcilerinin politikacılar üzerinde, korumacılık önlemlerine başvurulması yolundaki taleplerini daha etkin hale getirebilir ve böyle olası bir gelişme küreselleşme alanında mevcut çıkar çatışmasını siyasi platforma taşıyarak, küreselleşme süreci üzerinde dikkate alınması gerekli ciddi bir tehdit oluşturabilir.

(1) The Wall Street Journal, 25 Ocak 2007, S. 1.

(2) Morgan Stanley, Perspectives, Stephen Roach, 7 Ocak 2007.

(3) IMF, Working Paper /WP/06/294, Effects of Globalization on Labor’s Share in National Income, Anastasia Guscina.

Onuncu yılında Asya krizi

Asya krizi onuncu yılını geride bırakıyor. Sıcak para çıkışının tetiklediği krizden önemli dersler çıkarıldı mı? Asya ekonomileri krizin ardından bugün gelinen aşamada dünyanın en dinamik bölgesi olma özelliğini koruyor.

Japon Merkez Bankası tarafından düzenlenen bir sempozyumunda Uluslararası Para Fonu Başkanı Rodrigo de Rato 1997 yılında sıcak para çıkışından etkilenerek kriz yaşayan Asya ülkelerinin 10 yıl sonraki durumunu ele aldı.

10 yıl önce, gelişmekte olan büyük ekonomileri, daha önce dünyanın hiçbir yerinde görülmediği çapta ve hızla sermaye çıkışının tetiklediği bir para krizi vurdu. Kriz, bankacılık ve kurumsal sektörlerde beklenmeyen kusurları ortaya çıkardı ve büyük bir yıkıma neden oldu. Fakat Asya ülkeleri krizle baş etti. Bu krizle baş etmelerine IMF vasıtası ile işleyen uluslararası top-

lum, finansal destek sağladı. Asyalı ülkelerin benimsediği politikaların başarısı, Asya'nın bugün ulaştığı noktada kendini göstermektedir: Dünyanın en dinamik bölgesi.

Asya'nın gelecekte yaşaması muhtemel zorluklar dikkate alındığında, geçen 10 yıldan çıkarılan bazı dersler bulunmaktadır. Sermaye piyasalarındaki bozulmaların sonuçlarına karşı dikkatli olunmalı. Geçen 10 yılda sermaye piyasalarının küresel entegrasyonu daha da derinleşti. Bunun sonucunda, hem serbest ticaret ve serbest sermaye akışkanlığının faydaları hem de kısa süreli sermaye hareketlerine bağlı riskler artış göstermiştir. Fakat Asya ülkeleri bugün risklere karşı da-

ha iyi bir donanıma sahip. Pek çok ülke esnek döviz kuruna geçmiş ve makro ekonomik politika çerçevelerini güçlendirmiştir. Bazıları, krizlere karşı ilk savunma hattı olarak rezerv biriktirmiştir. Asya ülkeleri birlikte çalışarak yeni mekanizmalar oluşturmuştur.

Finansal sektördeki şokların diğer sektörlerle çok çabuk yayılacağı görülmüş ve de sektörler arasındaki bağların hesaba katılması gerektiği anlaşılmıştır. Asya'da bu anlayış finansal sektör reformu, düzenleyici ve denetleyici çerçevelerin kontrolü ve kurumsal davranışları yöneten rejimlerin geliştirilmesi amacıyla etkili çabaların gösterilmesi-ne yol açmıştır. IMF'te de bu anla-

yış, ekonomi içinde bilançoların öneminde yeni bir vurguya, Finansal Sektör Değerlendirme Programı'nın (FSAP) gelişmesine ve Standartlar ve Kodlar Girişimine yol açmıştır. Bunun dışında IMF bir ülkedeki mülkiyetin önemini anlaması nedeniyle bir program planlarken hükümetlerin önceliklerine önem vermeye ve hükümetleri sivil toplum aracılığıyla desteklemeye başlamıştır. Borç verme ile ilgili koşullar etkin hale getirilmiştir, böylece bu koşullar sadece makro ekonomik istikrar ve büyüme için önemli konuları içermektedir.

Son yıllarda gerçekleştirilen tüm ilerlemelere rağmen Asya bir takım zorluklarla karşılaşmaktadır: finansal küreselleşme, demografik değişiklikler, eşitsizlik ve sürekli yoksulluk.

Asya şimdiden küreselleşmenin pek çok semeresinden faydalanmış ve bugün küresel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. Asya, GSMH ve küresel ticaretin yaklaşık dörtte birini elinde bulundurmaktadır. Son zamanlarda Çin ve Hindistan'ın başını çektiği Asya ülkelerinin dünyanın büyüme motorları haline gelmesi nedeniyle trend daha büyük bir role sahip olmaya yönelmekte. Küresel ekonomide Asya'nın artan ağırlığı, uluslararası ekonomi politikaların yürütülmesinde artan haklar ve sorumluluklar ile eşleştirilmeli. Bu nedenle Asya'nın sesine kulak verilmeli ve başarılarından ders alınmalıdır.

Bundan dolayı IMF içinde Asya ülkelerini içeren ve gelişmekte olan piyasa ekonomilerinin temsilinin artırılması amacıyla bir takım girişimler başlatılmıştır. Asya sermayesi üzerinde alınan kararlar da hem Asya içinde hem de ötesinde giderek artan etkilere sahiptir.

politikaların planlanmasının, bölgedeki büyümenin yeniden dengelemesinin ve küresel sorunlara çok taraflı çözümler bulunmasının önemini artırdı. IMF de Asya ile yakın görüşmelerde bulunarak Asya perspektifinden bölgesel ve küresel sorunları anlamaya çalışmakta.

Çin'in döviz kuru politikası dolar/euro döviz kuru üzerinde önemli bir etkiye sahiptir ve bunun diğer Asya ülkeleri ve aynı zamanda FED ve Avrupa Merkez Bankası tarafından dikkate alınması gerekmektedir. Dünya ekonomisinde Asya'nın artan önemi Asya'nın kalkınmasını destekleyecek ulusal

Önemli Asya ekonomileri arasındaki finansal entegrasyon hem bir zorluğu hem de büyük bir fırsatı göstermektedir. Ticaret entegrasyonu da şimdiden çok gelişmiş. Bölge içindeki ticaret ise üretim süreçlerinin ve bölgesel tedarik zincirinin kısmen artmakta olan

entegrasyonunu yansıtarak 1990'lerden bu yana üçte bir oranında artmıştır. Fakat finansal piyasaların entegrasyonu henüz yeni başladı. Asya sorunu tek başına üstlenmiyor, Avrupa Birliği de mal ve hizmet ticaretinin entegrasyonu ve finansal entegrasyonda benzer bir uyumsuzluk yaşamakta. Entegrasyon engelleri de özellikle yasaların, yönetmeliklerin ve piyasa alt yapılarının uyumlaştırılmasındaki sorunlar hem Asya hem Avrupa'da birbirine benzer. Finansal entegrasyonu teşvik edilmesi amacıyla bölgede yürütülecek çalışmalar büyük ekonomik fayda sağlama potansiyeline sahip: iş dünyası için daha iyi finansal hizmetler, yatırımların daha verimli tahsisi ve Asya'daki tasarruflarını yatırıma dönüştürmek için Asya vatandaşların daha fazla teşvik edilmesi. Bu faydalar, Asya'nın finansal entegrasyonu küresel ekonomi entegrasyonu ile tamamlanmayı sürdürürse daha da artacaktır.

Asya diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler gibi demografik değişikliklerle karşılaşmakta. Japonya şimdiden yaşlanan nüfusun mali sonuçları ile mücadele etmekte. Pek çok diğer Asya ülkesi de bu gibi bir sorunu yaşayacak. Böyle bir durumda, bu sorunun etkileri yakında ortaya çıkacakken, IMF Batı Avrupa ülkeleri de dahil olmak üzere Asya ülkelerine yapısal bütçe açıklarını ve kamu borçlarını azaltmalarını, daha fazla esneklik sağlamalarını ve sonra daha sert

önlem alma ihtiyacından kaçınmalarını tavsiye etmekte.

Bölge ve ülkeler içinde eşitsizlik artışı yeni problemlere neden olmakta. Bu sorun da yalnız Asya'nın sorunu değil. Küreselleşme tüm ülkelerde beceriler ve eğitim üzerinde değer artışına neden olmuştur. Bu durumun neden olduğu eşitsizlik artışları tarımdan sanayi ve hizmetlere doğru bir değişikliğin etkileri ile gelişmekte olan ekonomileri eklenmektedir. Asya ülkeleri yükselen eşitsizlik riskinin bilincinde ve sosyal uyumun öneminin farkındadır. Büyümeyle doğuran teşvikler korunurken hem IMF hem de üyelerinin büyümenin faydalarını yayacak politikalara öncelik vermesine ihtiyaç vardır. Bu gibi politikalar eğitim ve altyapının geliştirilmesi, işgücü piyasalarının serbest bırakılması, finansman erişiminin genişletilmesi ve verimli sosyal güvenlik ağlarının güçlendirilmesini amaçlayan bir takım önlemleri içerebilir.

Sonuç itibarıyla Asya'nın karşılaştığı zorluklar benzersiz değildir. Dünyanın her yerinde ülkeler küreselleşmenin yarattığı fırsatlar ve zorluklarla uğraşmaktadır.

Bu zorluklarla mücadelenin önemli bir kısmını hükümet reformları oluşturmaktadır. Şimdiden uygulanmakta olan bir diğer adım ise küresel ekonomide gelişmekte olan dinamik piyasaların rolünü daha iyi yakalayacak olan yeni bir kota formülü hakkında yapılan tar-

tışmalara ve IMF içinde daha düşük gelirli ülkelerin sesini duyuracak basit oylarda bir artış planına sahip olarak ilerlemektir. Bu reformun başarılı bir taahhüt olduğuna inanılmakta ve Fonun meşruluğu için önemli olduğu düşünülmektedir.

İkinci bir kilit adım ise gözetimin etkinliğini artırmaktır. Gözetim uygulamasını geliştirmek amacıyla pek çok adım atılmaktadır. Küresel ekonomik dengesizliklerle başlayan ortak kaygılar ile ilgili belli problemler için ortak bir analiz ve işbirliği yaklaşımı oluşturulmasına yardımcı olmak amacıyla Fon'un ve üyelerin kaynaklarını bir araya getiren Çok Taraflı Müzakerelere başlanmıştır. Çoklu ülke çerçevesinde döviz kurlarının dengelenmesi analizi, gelişmekte olan büyük ekonomileri içine alacak şekilde genişletilerek derinleştirilmektedir. Ülke gözetimine finansal sektör gözetimi daha iyi entegre edilmektedir. Gözetim reformunun diğer bir unsuru da yasal tabanının modernleştirilmesidir.

Sonuç olarak Asya ülkelerinin ve kuruluşlarının son 10 yılda gerçekleştirdikleri dikkate değerdir. Asya ülkelerinde büyümenin yeniden başlamasının hızı ve boyutu olağüstüdür. Enflasyonu kontrol altında tutmakta Asya merkez bankalarının başarısı gerçekten etkileyicidir. Asya'nın yeni zorlukları anlaması ve üstesinden gelmesi ile ilgili taahhüdü açıktır.

Dünya Ekonomisi

Çin'in döviz rezervi bir trilyon dolar

Son yılların en gözde ekonomi performansını gösteren Çin'de döviz rezervleri bir trilyon doları aşarken, Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın da 2006 yılında 2.6 trilyon doları aştığı açıklandı.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Rodrigo Rato, dünya ekonomisinin 2007 yılında güçlü şekilde büyüyeceğini söyledi. Rato, yaptığı açıklamada, dünya ekonomisinin güçlü ve geniş tabanlı büyümenin yaşanacağı bir başka yıl daha girdiğini, bunun ise yöneticilere, ekonomilerini güçlendirme fırsatı tanıyacağını dile getirdi.

Avrupa'da güçlü büyüme görüleceğini, Japonya'da büyümenin süreceğini ifade eden Rato, özellikle Asya'daki bir çok gelişmekte olan ekonomide de çok güçlü büyüme görüleceğini ifade etti. Rato, merkez bankalarının para politikaları konusunda tetikte duruşa ihtiyaç duyduğunu kaydetti.

Çin'in döviz rezervleri, 2006 yıl-

ında 247.3 milyar dolar artarak Aralık ayı sonu itibarıyla 1.066 trilyon dolara ulaştı.

Çin Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamada, ülkenin döviz rezervlerinin geçen yılın ilk çeyreğinde 56.2, ikinci çeyreğinde 66, üçüncü çeyreğinde 46.8, son çeyreğinde de 78.4 milyar dolar artış gösterdiği belirtildi.

Dünyanın en büyük döviz rezervlerine sahip Çin'in elindeki döviz stoku, merkez bankasının ulusal para yenin değerini düşük tutmak amacıyla ödemeler dengesi fazlasını döviz alımına yöneltmesiyle son yıllarda daha da artmış bulunuyor.

Uzmanlar, Çin'in dış ticaretinde verdiği fazlaya paralel olarak dö-

viz rezervlerinin artmasının doğal görüleceğini, ancak artış hızının dış ticaret fazlasının gerektirdiğinden daha büyük olduğunu vurguluyorlar.

Döviz rezervlerinin büyüklüğü, Çin hükümetini ihraç mallarının görelî fiyatını düşük tutarak rekabet gücünü artırmak amacıyla yenin değerini yapay olarak düşük tutmakla suçlayan ABD önderliğindeki rakiplerinin iddialarına dayanak oluşturuyor.

Çin'in döviz rezervlerinin bileşimi devlet sırrı olarak gizli tutulsa da piyasalarda bu tutarın yaklaşık yüzde 70'inin ABD doları cinsinden olduğu tahmin ediliyor.

Çin'in dış ticaret fazlası, 2006 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık

yüzde 75 artarak 177.47 milyar dolara ulaştı.

Çin Gümrük İdaresi verilerine göre, 2005 yılında 102 milyar dolar olan Çin'in dış ticaret fazlası, 75.47 milyar dolar artarak 2006'ta 177.47 milyar dolar oldu. Böylece, bu alanda yeni bir rekor kırılmış oldu.

2006 yılında Çin'in ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 27.2 artarak 969.08 milyar dolar, ithalatı da yüzde 20 oranında artarak 791.61 milyar dolar oldu.

Verilere göre, Çin'de dış ticaret fazlası Ekim ayında 23.8 milyar dolar, Kasım ayında 22.9 milyar dolar, Aralık ayında ise 21 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Çin ekonomisi 2006 yılında yüzde 10.5 oranında büyüdü. Hükümete bağlı Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu'nun Başkanı Ma Kai, bakanlar kuruluna bilgi verirken, Çin'in Gayri Safi Yurtiçi Hasılasının da 2006 yılında 2.6 trilyon doları aştığını belirtti.

Ma, frenleme amaçlı önlemlere rağmen kaydedilen yüksek büyüme hızının yönetim güçlükleri getirdiğine ve ekonominin çelişkileri ve sorunlar ile yüz yüze geldiğine dikkati çekerek, "Ekonomik yapı akıl dışı, büyüme de vahşi" uyarısında bulundu.

Ülke ekonomisinde yıllardır süren hızlı büyümenin enflasyonun

denetimden çıkmasına neden olabileceğinden kaygılanan Çin hükümetinin, özellikle gayri menkul piyasasına ve otomotiv ile tekstil gibi aşırı kapasite riski bulunan sektörlerle getirdiği kısıtlama ve denetimlerin etkisinin sınırlı kaldığı gözleniyor.

Dünyanın önde gelen ekonomileri ise faiz artırımı yönünde hareket sergilemeye başladı. ABD faiz oranlarında değişikliğe gitmezken, Japonya ve İngiltere faiz oranlarını artırdı.

Japonya Merkez Bankası, gösterge faizi değiştirmeyerek yüzde 0.25'te bıraktı. Bu karar merkez bankasının hükümetin baskısına maruz kalıp kalmadığı sorularına yol açtı. Japon basınında yer alan, merkez bankasının faizleri değiştirmeyeceği haberleri, piyasalardaki faiz artırımı beklentisini zayıflatmıştı.

Bankanın faiz kararının ardından basın toplantısı düzenleyen Japonya Merkez Bankası Başkanı Toşihiko Fukui, gelecekteki faiz artırımları için önceden belirlenmiş hiçbir programlarının olmadığını belirtti. Fukui, karışık veriler dikkate alındığında, daha fazla veriyi izlemenin uygun olduğuna karar verdiklerini söyledi. Fukui, tüketimin yükseliş trendinde olduğunu ancak artışın orta hızlı olduğunu kaydetti. Japon Merkez Bankası Başkanı Fukui, piyasanın, merkez bankasının tek bir ve-

riye bakarak karar vermediğini bilmesi gerektiğini vurguladı.

İngiltere Merkez Bankası ise, kısa vadeli faizleri beklenmedik bir şekilde çeyrek puan artırarak yüzde 5.25'e çıkardı. Avrupa Merkez Bankası ise faizi yüzde 3.5'te bıraktı.

İngiltere Merkez Bankası, faiz oranlarını çeyrek puan artırarak yüzde 5,25 olarak belirledi. Banka yönetim kurulunun bugünkü toplantısında, sürpriz bir şekilde gösterge niteliğindeki faiz oranları 0.25 puan artırılıp yüzde 5.25'e çıkartıldı. Böylece, faiz oranları son 5.5 yılın en yüksek seviyesine yükseltilmiş oldu.

Bankanın faiz artırımına ilişkin açıklamasında, İngiliz Sterlini'nin yükseldiği ve petrol fiyatlarının düştüğü, buna karşın ekonomide yedek kapasite oranının düştüğü ifade edilerek, bunun fiyatlar üzerinde baskı yarattığı ve enflasyon riskinin yükselme eğilimi gösterdiği ifade edildi. İngiltere Merkez Bankası, 2006 Aralık ayında faiz oranlarını değiştirmezken, Kasım ve Ağustos aylarında faiz oranlarını 0.25'er puan artırmıştı.

Öte yandan, Avrupa Merkez Bankası ise kısa vadeli faizi beklendiği gibi değiştirmeyerek yüzde 3.5'te bıraktı.

Tüketici fiyatları beklentileri aştı

Ocak ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -0,05 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde -0,05 düşüş, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,37 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,68 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 1,78, sanayi sektöründe yüzde -0,46 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları alt sektörler bazında değerlendirildiğinde en yüksek artış yüzde 12,74 ile ham petrol ve doğalgaz alt sektöründe yaşandı.

Ocak ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,00 bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 1,00 bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,93 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,76 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibariyle en yüksek artış gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yaşandı. Endekste kapsanan 444 maddeden 33 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 241 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 170 maddenin ortalama fiyatlarında düşüş yaşandı.

ÜFE	OCAK 2007 (2003=100)	OCAK 2006 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,05	1,96
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	-0,05	1,96
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,37	5,11
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,68	5,45

TÜFE	OCAK 2007 (2003=100)	OCAK 2006 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,00	0,75
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	1,00	0,75
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,93	7,93
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,76	8,07

		2007	2006										
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,05	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	- 0,29	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,05	2,22	2,48	4,46	7,36	11,68	12,64	11,80	11,54	12,04	11,72	11,58
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,00	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,00	0,97	1,25	2,60	4,53	4,88	5,76	5,30	6,55	8,01	9,40	9,65

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Kasım (Milyon YTL)			2006 Yılı Bütçe Hedefi
	2005 Konsolide Bütçe	2006 Merkezi Bütçe	Artış (yüzde)	
Gelirler	121.259	157.764	23.1	160.326
Genel Bütçe Gelirleri	119.245	153.438	22.2	156.214
Vergi Gelirleri	96.687	125.952	23.2	132.199
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	28.072	37.116	24.3	38.982
Gelir Vergisi	18.307	26.148	29.9	26.090
Gelir Vergisi Tevkifatı	16.317	23.582	30.8	
Kurumlar Vergisi	9.765	10.968	10.9	12.892
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	9.429	10.256	8.06	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.687	3.010	43.9	3.141
Motorlu Taşıtlar Vergisi	2.194	2.899	24.3	3.042
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	45.266	54.519	16.9	59.407
Dahilde Alınan KDV	11.172	14.839	24.7	16.337
Özel Tüketim Vergisi	28.889	33.632	14.1	37.276
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.616	2.409	32.9	1.806
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	17.262	24.874	30.6	24.253
İthalde Alınan KDV	15.979	22.396	28.6	22.398
Vergi Dışı Gelirler	20.089	24.447	17.8	21.372
Harcamalar	126.705	157.701	19.6	174.322

EKONOMİK VERİLER

	2005	2004	2003	2002	2001	2000
GSMH (Cari fiyatlarla Trilyon TL)	486.401	428.932	356.681	275.032	176.484	125.596
GSMH (milyon/dolar)	360.876	299.475	239.235	179.898	145.693	200.002
GSMH (Değişim Hızı 1987 fiyatlarıyla %)	7,6	9,9	5,9	7,9	-9,5	6,3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	5.008	4.172	3.383	2.598	2.123	2.965
Üretim Endeksi	130,1	123,4	112,4	103,3	94,4	103,4
Toplam İhracat (milyon/dolar)	73.122	63.167	47.253	36.059	31.334	27.775
Toplam ithalat (milyon/dolar)	116.048	97.540	-22.087	51.584	41.399	54.503
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-42.926	-34.373	69.340	-15.495	-10.065	-26.728
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	63,0	64,8	68,1	69,9	75,7	51,0
İşsizlik Oranı (%)	10,3	10,3	10,5	10,6	8,5	6,6
Kamu Net Borç Stoku (milyon/dolar)	267.330	272.161	251.106	216.037	159.752	71.688
İç Borç Stoku (milyon YTL)	254.330	233.864	201.319	154.798	125.458	54.152
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	91.860	98.182	96.094	102.499	64.303	31.549
Konsolide Bütçe Borç Stoku (milyar/dolar)	246,9	235,8	202,6	148,5	123,6	94,7
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-22.852	-15.604	-6.808	-1.789	3.390	-9.819

	2007		2006		2005
(Bin YTL)	12 Ocak	5 Ocak	29 Aralık	13 Ocak	30 Aralık
Emisyon	22.943.281	24.156.317	26.815.151	24.074.660	19.612.019
Para Arzı					
- M1	65.584.539	68.567.023	72.162.564	62.351.482	61.936.598
- M2	299.788.551	297.524.979	297.481.073	241.014.925	237.948.998
- M3	322.113.946	320.765.954	319.835.684	265.022.854	260.614.096
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	169.849.614	169.760.817	170.474.497	142.838.593	145.191.416
- Vadeli Tasarruf	118.725.090	116.900.935	116.115.442	93.761.209	91.839.161
- Vadesiz Tasarruf	10.819.991	12.354.566	12.696.379	11.563.771	11.509.544
- Vadeli Ticari	22.889.223	22.723.648	21.538.607	19.890.298	19.548.113
- Vadesiz Ticari	8.775.571	8.836.636	10.116.353	9.701.465	11.972.114
- Resmi Mevduat	8.639.739	8.945.032	10.007.716	7.921.850	10.322.484
Kredi Stoku	175.964.312	176.283.278	177.277.439	123.105.611	126.491.125
- Tüm Banka Kredileri	175.964.312	176.283.278	177.277.439	123.105.611	126.491.125
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	141.232.659	136.847.387	136.710.420	127.211.909	130.632.109

Mevzuat Değişiklikleri

- 05 Ocak 2007** - 2006/11425 Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler İle Prim Desteği Oranlarına İlişkin Karar
- 07 Ocak 2007** - 2006/11483 Tarımsal Faaliyette Kullanılan Mazot ve Kimyevi Gübre İçin Çiftçilere Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Karar
- 10 Ocak 2007** - Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No:88)
- 11 Ocak 2007** - Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- 12 Ocak 2007** - 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği (Sıra No: 1)
- 13 Ocak 2007** - 5571 Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu İle Turizmi Teşvik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- (Mükerrer)** - 2007 Yılı Yatırım Programı
- 17 Ocak 2007** - Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği (Sıra No:2)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra no: 366)
- 23 Ocak 2007** - 2006/11559 2006 Yılı Yatırım Programının Düzeltilmesi Hakkında Karar
- 2007/11558 Ulusal Tarım Stratejisi Doğrultusunda Tarımsal Destek Ödemelerine ve Sürdürülebilir Çiftçi Kayıt Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (No: 2007/19)
- 24 Ocak 2007** - 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği (Sıra No: 3)
- 26 Ocak 2007** - BDDK: Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ
- Katılım Bankalarının Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi
- 30 Ocak 2007** - Tahsilat Genel Tebliği (Seri No: 440)
- Tahsilat Genel Tebliği (Seri No: 441)
- Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (No: 2007/23)
- TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalara İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 7) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 42)
- 31 Ocak 2007** - 5577 Devlet İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Vergi Takvimi

- 07.02.2007** - Ocak 2007 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödenmesi
- 09.02.2007** - 16-31 Ocak Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 12.02.2007** - 16-31 Ocak Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 12.02.2007** - Ekim-Kasım-Aralık 2006 Dönemine ait Kurum Geçici Verginin Beyanı
- 12.02.2007** - Ekim-Kasım-Aralık 2006 Dönemine ait Gelir Geçici Verginin Beyanı
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemi Özel İletişim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödenmesi
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisi (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödenmesi
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.02.2007** - Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Gelir Vergisi Beyanı
- 15.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait Gider Vergilerinin (BSMV) Beyanı ve Ödenmesi
- 19.02.2007** - Ekim-Kasım-Aralık 2006 Dönemine ait Kurum Geçici Verginin ödenmesi.
- 19.02.2007** - Ekim-Kasım-Aralık 2006 Dönemine ait Gelir Geçici Verginin ödenmesi
- 20.02.2007** - Yarışma ve Çekilişler ile Futbol Müsabakalarına ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 20.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Beyanı
- 20.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Beyanı
- 20.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- 20.02.2007** - İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 20.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Damga Vergisinin Beyanı
- 20.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 20.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 26.02.2007** - 1-15 Şubat Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 26.02.2007** - 1-15 Şubat Dönemine ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 26.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Damga Vergisinin Ödenmesi
- 26.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Ödenmesi
- 26.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Ödenmesi
- 26.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine ait Katma Değer Vergisinin ödenmesi
- 26.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödenmesi
- 28.02.2007** - Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Gelir Vergisi 1. Taksit ödemesi
- 28.02.2007** - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 1.Taksit ödemesi
- 28.02.2007** - Ocak 2007 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Ocak 2007 Kronoloji

01 Ocak Saddam'ın idam edilmesi başta İslam ülkeleri olmak üzere dünyada tepkiyle karşılandı.

02 Ocak Niğde'de Demirkazık zirvesine tırmanın ODTÜ'lü 2 dağcı düşerek can verdi.

03 Ocak ANAP kurucularından ve eski bakanlardan Mustafa Taşar ile CHP milletvekili Nezir Büyükcengiz geçirdikleri iki ayrı trafik kazasında hayatlarını kaybettiler.

04 Ocak İran'ın Türkiye'ye verdiği doğalgazı kesmesi büyük tepki yarattı. Enerji Bakanı Güler, sorunun geçici tedbirlerle çözeceklerini açıkladı.

05 Ocak Bush, Türk timinin başına çuval geçiren korgenerali, ABD'nin yeni Irak komutanı olarak atayacağını açıkladı.

06 Ocak Kültür ve Turizm Bakanı Koç, 2007 yılında Türkiye'nin 110 milyon dolarlık tanıtım kampanyasını kamuoyuna sundu.

07 Ocak Irak'ta hazırlanan petrol yasa tasarısı, BP, Exxon ve Shell gibi batılı dev şirketlere 30 yıl süreyle petrolü çıkarma ve ilk aşamada gelirin yüzde 75'ini alma hakkı veriyor.

08 Ocak KKTC Cumhurbaşkanı Talat, Genelkurmayın karşı çıkmasına rağmen Lokmacı Köprüsü'nün yıkılacağını açıkladı.

09 Ocak Adana'dan Irak'a Türk işçileri taşıyan kargo uçağı düştü. 34 kişi hayatını kaybetti.

10 Ocak Türk Ticaret Kanunu Yasa Tasarısı'nın seçim sonrasında TBMM gündemine alınmasına karar verildi.

11 Ocak Amerikan güçleri, Erbil'deki İran temsilcilik binasına düzenlediği baskınla 6 kişiyi gözaltına aldı.

12 Ocak ABD Dışişleri Bakanı Rice, Amerikan ordusunun Irak'tan erken çekilmesi halinde, bölgede Türkiye'yide içine çekecek bir kaos ortamının doğabileceğini söyledi.

13 Ocak Başbakan Erdoğan İstanbul için otomobil sayısının sınırlandırılması gerektiğini söyledi.

14 Ocak ABD Başkanı Bush, Irak'taki mevcut durumun, alınan yanlış kararlar yüzünden istikrarsız olduğunu açıkladı.

15 Ocak Saddam Hüseyin'le birlikte ölüm cezasına çarptırılan İbrahim El Tikrit'i ve Avad Hamid El Bender de asıldı.

16 Ocak Başbakan Erdoğan, Irak ve Kerkük'teki gelişmelere seyirci kalamayacaklarını söyledi.

17 Ocak Irak'ın Kerkük kentinde bir Türkmen karakoluna düzenlenen saldırıda 30 kişi öldü.

18 Ocak Irak Başbakanı, "Bush'un zayıflığını hiç bugüne kadar hissetmemiştim. Bağdat'ta biz değil, Washington'da onlar tükeniyor" dedi.

19 Ocak Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink, gazetenin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

20 Ocak Hrant Dink'in katil zanlısı Ogün Samast, cinayetten 32 saat sonra Samsun Otogarı'nda silahıyla yakalandı.

21 Ocak Hrant Dink'i öldüren 17 yaşındaki Ogün Samast'ı azmettirenin McDonald's'ı bombalayan ve bir süre hapis yatan Yasin Hayal olduğu öne sürüldü.

22 Ocak Irak'ın başkenti Bağdat'ta, patlayıcı yüklü araçlarla art arda düzenlenen bombalı iki saldırıda en az 100 kişi öldü, 200 kişi yaralandı.

23 Ocak Hrant Dink'in cenaze töreni yüzbinlerce kişinin katılımıyla yapıldı. 17 yıldır devam eden Bolu Dağı tüneli Başbakan Erdoğan ve İtalya Başbakanı Prodi tarafından açıldı.

24 Ocak Bir süredir akciğer kanseri tedavisi gören Dışişleri eski Bakanı, gazeteci yazar İsmail Cem hayatını kaybetti.

25 Ocak TUSİAD genel kurulunda Başkanlığa Arzuhan Doğan Yalçındağ seçildi.

26 Ocak Trabzon Valisi ile Emniyet Müdürü görevden alındı.

27 Ocak Başbakan Erdoğan katıldığı bir televizyon programında "Derin devlet" olduğunu kabul etti ve minimize edilmesi hatta yok edilmesi gerekir dedi.

28 Ocak Irak milli petrol şirketi, Irak'a akaryakıt taşıyan Türk firmalarına Kuzey Irak'tan izin almalarını içeren yazı gönderdi. Türkiye Habur sınır kapısından sevkiyatı durdurdu.

29 Ocak Polis muhbiri Erhan Tuncel'in 11 ay önce polise Hrant Dink'in öldürüleceğini bildirdiği iddi edildi.

30 Ocak El Kaide'nin Türkiye ayağına yönelik operasyonda 48 kişi gözaltına alındı.

31 Ocak Irak'la, Türkiye arasında çıkan petrol krizi, Irak'ın eski anlaşmanın devam ettiği güvencesi ile çözüldü.